

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Om Hr. Dr. og Prof. H. N. Clausen

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 70. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1833_511-txt-shoot-idm216/facsimile.pdf (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

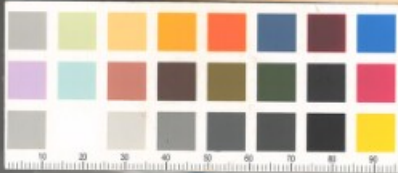
Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

viest Bøg, som den lille om Daabø-Pagten, hvori jeg slet ikke gaar offentlig men blot de-
 fensiv skrift, og indrammer Hr. Professoren og
 hans Parti at den Samvittigheds-Frihed jeg for-
 langer for mig og mine Trede-Forvandre, uden i
 minste Maade at palle paa det store Fortrøn, hele
 den Danske Besigtning skænker os. Dette som
 en uoplyst Gaade og det Andet er ligesom Dette,
 at Hr. Professoren kalder det „en forvirret og
 forvirrende“ Tale, naar jeg i Anledning af
 Hr. Stifts-Prest Clausens uerolige Samvittig-
 heds- og Paasand, at Daabø-Pagten skulde
 forandres efter hans Hoved for os Alle, ve-
 stattede, det gik slet ikke an, da vi sammeldags
 Christas, det troe paa Daaben, som et Agien-
 sedelighed og Gengældens Vad i den Hellig-Mand
 umulig kan give vor Munde til, at Vilkaarene,
 hvorpaa Daaben er så meddelst, forandres for vor
 Barm. Troer nemlig end Hr. Professoren, at vor
 Trost for, at Daaben derved vilde tabe sin Kraft
 og Gyldighed, er aldeles grundet, saa maa
 han jo dog indse, at naar vor Tro er forskellig
 fra hans, da lider den Bødd, naar den skal rette
 sig dertil, og som Theologisk Professor, maa han
 jo ogsaa vide, at de Christne fra Kristus Tid har
 gjort sig Samvittighed over at forandre langt mindre
 væsentlige Ting ved Maade-Midlerne, end Daabø-
 Pagten er, som end ikke Paven i Rom vovede
 at røre ved. Paastod jeg derfor end i min lille
 Bøg, at vor Daabø-Pagt i den Dansk-Lut-
 heriske Stats-Kirke er den samme som i Apo-
 stel-Kirken, og troer end Hr. Professoren anden-
 ledes, og kan han end ikke forhaare, at denne
 Paasand er nødvendig, naar den Dansk-Lut-
 heriske Stats-Kirke skal gjælde for ægte Chris-
 telig, saa maatte han jo dog indse, at det var
 ber en Bisag, da Sagen jo her kun var, om
 Daabø-Pagten i den Dansk-Lutberiske Stats-
 Kirke skulde forandres, uden at vi, som vilde
 bliue ved det Gamle, slet Los dertil. Vilde altsaa
 Hr. Professoren videnskabelig bestræbe min foran-
 ferte Paasand om den Apostoliske Rigtighed af

den Danske Stats-Kirkes ædgyldige Daabø-
 Pagt, da synes det jo høst latterligt at forke sig
 over Paasanden, hvor den slet nogen og blotter,
 i Talem en ved degerlige Samvittigheds-Frihed,
 isædenfor at presse Etude med den som den er ud-
 sjet i „Kirkenes Gienmale“ og oplyst gienom
 mine Udsendinger i Theologisk Maanedsskrift „Om
 den sande Kristendom“ og „Om Kristen-
 dommens Sandhed“. Paa en Gang derved
 haade at ignorere hvad Talem var og maatte være
 om i Bogen, om Daabø-Pagten, og Alt hvad jeg
 har skrevet om den Paasand, Hr. Professoren vilde
 slaae sig til Rødder paa, synes virkelig saa ufors-
 mstigt, at jeg vel maatte stalle Neckensten, saa
 længe han var anonym, men nu, da jeg ser, det
 er Hr. Professoren selv, gjør jeg det naturligvis
 ikke længer; thi jeg har alt for højt minde Løstet,
 at jeg virkelig erkender en vis Benhængens i hans
 Tanke-Gang og Fremgangs-Maade, som gjør, at
 han ikke skal hales min bekæmpet.

Jerubab nemlig, hvad jeg længe har følt mig
 tvungen til at forabatte om Hr. Professoren, at
 hans Tanke-Gang har noget vist Daveligt ved
 sig, da er paa en Gang daade Gaarden løst og
 Kampens Nødvendighed klar for alle dem, der ei
 kan taale Pover-Naget under nogen Skikkelse; thi
 naar man gaar ud fra den Grund-Sætning, at
 Læg-Solk og Menig-Mand skal troe, eller dog
 lade som de troe, hvad Præsterne vil, og at
 Præsterne igjen skal følge Skriften, som den
 fretolkes af de Theologiske Professorer, og at
 for Nødvendigt skal Skriften fortolkes i den Danske
 Stats-Kirke efter Hr. Professor Clausens Hoved,
 see da, men ogsaa kan da, synes mig, kommer
 det Jomst og Benhængens i Neckensten over min
 lille Bøg om Daabø-Pagten, som i hele Hr. Pro-
 fessoren Tanke-Gang, forsaavidt jeg kan slutte
 mig til den. Selv kan Hr. Prof. meget gjerne
 troe, at dette Slags Paasand er meget see gøms-
 ligt og liberalt, til at fortjene saa forhad og Raan,
 og at vi smukt burde maide med jaaligt Samvit-
 tigheds-Frihed, som derved lader sig seere, ja,

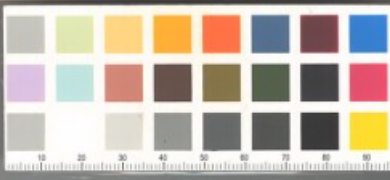

Jeg har endogaa for lange siden indrømmet, at Man, ved strængt konsekvent at følge de fleste Protestante og for de katolske Theologers grundløse Paastand om Skriften, maatte komme til dette ligesaa urimelige som yderst intelerante Resultat; men derfor maa jeg ligesaa videnskabelig bekæmpe dette pønsige Skolemestreskab og borgerlig Snæde at frembyde de værste praktiske Følger af den feeleerte Tankes Gang. Da nu min borgerlige Stilling er saa ringe, at jeg kun med Væmmen kunde vove imod Hr. Stiftsprovst Clausens Angreb paa Daabs-Pagten, saa var det mig nedvendigt at skrive den lille Bogen derom, hvori jeg vilse, at Man aldrig med Nætte kunde nedse enten mig eller Nogen til enten at lade en anden Daabs-Pagt oprettes med voer Børn end der er oprettet med os, eller at lade dem beskæftes i en anden Daabs-Pagt end der er oprettet med dem, saa at naar jeg f. Ex. ikke i den Danske Stats-Kirke kunde faae mine Børn konfirmerede i den Daabs-Pagt, jeg har oprettet baade for dem og med dem, da nedtes jeg til at træde ud af Stats-Kirken. Naagaa jeg imidlertid der var villig nok til at anstede alle dem en anden Daabs-Pagt, der anstede dem; skulde vil jeg ogsaa her være villig nok til at indrømme Hr. Prof., at den lille Bogen, tredt af sin Ulydighed, maatte være ham ubehagelig, naar han vilde høre Lag-Mands Umyndighed i Troets-Lagets Præsternes Uafhængighed af den for Diakoner bløvsende Theologiske Professor gjort til Princip i den Danske Stats-Kirke. Han kunde der i saa Fald umulig formilde, at jeg foretog dobbelte Formulater, mellem hvilke Præsternes kunde bære for Sals, naar Solter saa igjen, i Hensyn til Vaade-Modierne, havde frit Valg mellem Stats-Kirkens Profet; thi derved lyddedes netop paa det Klædte Principet om almindelig Samvittigheds-Skibed i Troets-Laget, som dog paa ingen Maade lader sig forene med den Theologiske Professors Dictatur. Vilde nu Hr. Prof. have vedkiende sig det Princip, jeg anser for Sjælen i hans Tankes Gang,

da var Decisionsen blevet ganske anderledes og Sjælen havde været forskellig; men hvad enten han nu ikke er sig Principet tydelig bekiend eller han havde andre Grunde til ikke at bære af erkære sig for Samvittigheds-Lag i Troets-Laget, saa valgte han heller at ignorere det historiske Sprogmaas, Bogen beskæftede, aldeles, og at tage den i Skole, som om den var et Specimen over det almindelige kirkelivshistiske Sprogmaas; hvorefter det led sig bevise, at Forsagelsen af Djævelen allerede i Apostolens Tid havde hørt til de Christnes Daabs-Pagt. See, ders ved et naturligt Tal mellem os bliver sklar, thi jeg kender ved mig og Hr. Professoren bliver ved sig: jeg bliver ved det, jeg skriver om, at Ingen maa mede os til at gjøre den Forandring i vor Daabs-Pagt, Hr. Stiftsprovst Clausen vil have foreskrevet i den Danske Stats-Kirke, og Hr. Professoren bliver ved at ignorere det og at lade som Sjælen er, at jeg har skrevet et slet Specimen i Kirke-Histories, som jeg ikke blot skal have Røst for af Hr. Professoren, men mange Uraaf til, fordi jeg, ved at udgive det forsvarede Tal, formæder den umiddelbare Mennde.

Hvorefter nu disse Par Ord kan bidrage til at give Leserne Ved over Hr. Professorens og mit Mellemværende, faaer man at see, men jeg har i det Mindste gjort mit Bedste dertil, og vil Hr. Professoren nu være ligesaa aabenhjertig og beslutte sig paa samme Urdydelighed, da træder jeg slet ikke om, at Sjælen is snart vil klare sig, om jeg end skulde have skilet i min Formodning om Sammenhængen i Hr. Professorens Tankes Gang, hvad det kan see, da Man i vore Dage sjædsomlig tenker sig intet usikkert, at det var intet Under om haade Hr. Professorens og min Skrift har Eyre deen.

Skulde især Hr. Professoren kunne besinde sig paa, hvilken enten religiøs eller historisk Sandhed, han mennde, jeg i mine Dage har angrebet, da vilde han paa en Gang give et Bevis paa sin Uverrlighed og forblinde mig, ved

Jeg har endogaa for lange siden indrømmet, at Man, ved strængt enslydende at følge de fleste Protestante og for de katolske Theologers grundløse Paastand om Skriften, maatte komme til dette ligesaa urimelige som yderst intelerante Resultat; men derfor maa jeg ligesaa videnskabelig bekæmpe dette pønsede Skolemestreskab og borgerlig Snæde at frembyde de værste praktiske Følger af den feeleerte Tankes Gang. Da nu min borgerlige Stilling er saa ringe, at jeg kun med Væmmen kunde vove imod Hr. Stiftsprovst Clausens Angreb paa Daabs-Pagten, saa var det mig nedvendigt at skrive den lille Bogen derom, hvori jeg vilke, at Man aldrig med Nætte kunde nedse enten mig eller Nogen til enten at lade en anden Daabs-Pagt opretholde med vorre Børn end der er oprettet med os, eller at lade dem beskæffes i en anden Daabs-Pagt end der er oprettet med dem, saa at naar jeg f. Ex. ikke i den Danske Stats-Kirke kunde faae mine Børn konfirmerede i den Daabs-Pagt, jeg har oprettet baade for dem og med dem, da nedtes jeg til at træde ud af Stats-Kirken. Naagaa jeg imidlertid der var villig nok til at ande alle dem en anden Daabs-Pagt, der ansette det; skaldes vil jeg ogsaa her være villig nok til at indrømme Hr. Prof., at den lille Bogen, tredt af sin Ulydighed, maatte være ham ubehagelig, naar han vilde have Lag-Mands Umyndighed i Troes-Sagtes og Præsterne's Uafhængighed af den for Diakoner bløvsende Theologiske Professer gjort til Princip i den Danske Stats-Kirke. Han kunde der i saa Fald umulig formilde, at jeg foretog dobbelte Formulater, mellem hvilke Præsterne kunde have frit Valg, naar Solter saa igjennem, i Hensynde til Naade'Udbyrnerne, havde frit Valg mellem Stats-Kirkens Professer; thi derved lyddedes netop paa det Klædte Principet om almindelig Samvittigheds-Skibed i Troes-Sager, som dog paa ingen Maade lader sig forene med den Theologiske Professors Dictatur. Vilde nu Hr. Prof. have vedkiende sig det Princip, jeg anseter for Sjælen i hans Tankes Gang,

da var Decisionsen blevet ganske anderledes og Sagen havde været forskellig; men hvad enten han nu ikke er sig Principet tydelig bekiend eller han havde andre Grunde til ikke at bære af erkære sig for Samvittigheds-Lvng i Troes-Sager, saa valgte han heller at ignorere det historiske Sprogmaas, Bogen beskæffede, aldeles, og at tage den i Skole, som om den var et Specimen over det almindelige kirkelivshistiske Sprogmaas; hvorefter det led sig bevise, at Forsagelsen af Djævelen allerede i Apostlenes Tid havde hørt til de Christnes Daabs-Pagt. See, ders ved et naturligt Talen mellem os bliver sklar, thi jeg kender ved mig og Hr. Professen kende ved sig: jeg bliver ved det, jeg stree om, at Ingen maa mede os til at giare den Forandring i vor Daabs-Pagt, Hr. Stiftsprovst Clausen vil have foreskrevet i den Danske Stats-Kirke, og Hr. Professen bliver ved at ignorere det og at lade som Sagen er, at jeg har skrevet et slet Specimen i Kirke-Histories, som jeg ikke blot skal have Rakt af Hr. Professen, men mange Uraaf til, fordi jeg, ved at udgiare det forsvævede Tal, formæder den umiddelige Mennde.

Hvorefter nu disse Par Ord kan bidrage til at give Leserne Ved over Hr. Professens og mit Mellemreende, faaer man at see, men jeg har i det Mindste gjort mit Bedste dertil, og vil Hr. Professen nu være ligesaa aabenhjertig og beslutte sig paa samme Urdydelighed, da træder jeg slet ikke om, at Sagen is snart vil klare sig, om jeg end skulde have skilet i min Formodning om Sammenhængen i Hr. Professens Tankes Gang, hvad det kan see, da Man i vore Dage sjædsomlig tenker sig intet usikkert, at det var intet Under om haade Hr. Professen og min Skrift har Eyre deen.

Skulde isovrig Hr. Professen kunne besinde sig paa, hvilken enten religiøs eller historisk Sandhed, han mennde, jeg i mine Dage har angrebet, da vilde han paa en Gang give et Beviis paa sin Uverrlighed og forblinde mig, ved

